

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Steiner Judit ügyvéd által képviselt felperesnek a Fővárosi és Pest Megyei Egészségbiztosítási Pénztár alperes ellen fizetési meghagyás felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 2006. szeptember 25. napján kelt 22.M.384/2004/30. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 31. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem, és a felperes által 3. sorszám alatt benyújtott csatlakozó felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon megtartott tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 22.M.384/2004/30. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A peres felek a felülvizsgálati eljárás során felmerült költségeiket maguk viselik.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes a 2003. augusztus 13-án kelt fizetési meghagyásában 1.417.435 Ft megfizetésére kötelezte a felperest munkavállalója üzemi balesetével összefüggésben nyújtott egészségbiztosítási ellátás megtérítése jogcímén, a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény /a továbbiakban: Ebtv./ 67. §-a alapján.

A fizetési meghagyás indokolása szerint a munkavállaló balesete azért következett be, mert a műanyag húsos láda kampóval történő húzása közben a láda pereme hirtelen kiszakadt, kitört, és ő - egyensúlyát veszítve - bal oldalára esett.

A munkáltató felelős a baleset bekövetkeztéért, mert nem tartotta be a többször módosított munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény /a továbbiakban: Mvt./ 40. § /1/ bekezdésében, 54. § /3/ bekezdés a/, b/ és c/ pontjában foglaltakat.

A felperes keresetében a fizetési meghagyás felülvizsgálatát

kérte.

Álláspontja szerint a munkáltató nem felel a baleset bekövetkeztéért. Vitatta az összezszerűsítést is arra hivatkozással, hogy a balesetet szenvedett munkavállaló táppénzben tartása nem volt indokolt azon időtartamban, amit az alperes által csatolt orvosi igazolások tartalmaztak.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság a felperes keresetét alaposnak értékelte, az alperes 2003. augusztus 13. napján kelt fizetési meghagyását hatályon kívül helyezte, és az alperest új eljárásra kötelezte.

Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a baleset körülményeinek tisztázása érdekében meghallgatta tanúként a balesetet elszenvedett felperesi üzemvezetőt, üzemvezető-helyettest, valamint, aki munkabiztonsági feladatokat látott el a felperesi munkáltatónál.

A meghallgatott tanúvallomásokot akként értékelte a munkaügyi bíróság, hogy a munkáltatónak tudnia és ismernie kellett azt, hogy milyen feladatot lát el; a balesetet szenvedett munkavállaló egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy igen gyakran végezte ezt a munkát, a munkáltató tudtával és beleegyezésével - igaz, hogy nem tartozott munkaköri leírásába ezen feladat ellátása, azonban amikor szükséges volt, akkor ő is ebben a feladatban - segítségnyújtásként - részt vett.

Az Mvt. 40. § /1/ bekezdésére hivatkozással a munkaügyi bíróság megállapította, hogy a munkavállalónak húsos ládákat kellett egy kampóval mozgatnia. A baleset azért következett be, mert ezen munkafolyamat során a húsos ládába akasztott kampó kiszakadt, emiatt a sérült munkavállaló - egyensúlyát elvesztve - elesett.

Az Mvt. 54. § /5/ bekezdés a, b/ és c/ pontjára utalással a munkaügyi bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperesi munkáltató nem megfelelő módon ellenőrizte és kísérte nyomon a sérült munkavállaló munkavégzését; nem figyelte és nem ellenőrizte azt, hogy a munkavállaló kizárólagosan a munkakörébe tartozó feladatokat látja-e el, illetve nem utasította arra, hogy munkafeladata körébe nem tartozó feladatokat nem láthat el, illetve attól nem tiltotta el.

Tekintettel arra, hogy a felperes vitatta azt is, hogy a sérült munkavállalónál indokolt volt-e a táppénzen tartás azon időtartamig, amelyet az alperes által beszerzett orvos-szakértői vélemény tartalmazott, a munkaügyi bíróság ezen kérdés tisztázása érdekében orvos-szakértői bizonyítást rendelt el.

A bíróság által beszerzett orvos-szakértői vélemény (19. sorszám) arra az álláspontra helyezkedett, hogy a sérült esetében

a 2001. november 20-i kontrollvizsgálatot követően a táppénzben tartás a 2001. február 23-i sérülés miatt már nem volt igazolható és indokolt.

A fizetési meghagyásösszege oly módon lett meghatározva, hogy a sérült táppénzben tartása 2003. február 21-ig mindenképpen indokolt és célszerű volt.

A peres felek indítványozták az orvos-szakértői vélemény kiegészítését, miután abban ellentmondásokat véltek felfedezni. A munkaügyi bíróság kiegészítő orvos-szakértői véleményt szerzett be (24. sorszám), amely azt tartalmazta, hogy a hossz-metszeti kórlefolyás szerint a kezelő orvosok a 2002. szeptember 11-i kontrollvizsgálattal a sérült ellenőrzését befejezték, ezért az ezen dátumot követő baleseti táppénzben tartás igazságügyi orvos-szakértői szempontból teljességgel érthetetlen.

A peres felek a kiegészítő szakvélemény kézhezvételét követően az ellentmondások feloldására felülvizsgálati vélemény beszerzését indítványozták.

A munkaügyi bíróság felülvizsgálati véleményt is szerzett be (29. sorszám).

A felülvizsgálati vélemény arra az álláspontra helyezkedett, hogy a 2001. február 23. napján elszenvedett baleset során munkavállaló bal tomportáji combcsont-törést szenvedett, melyet műtétiileg kezeltek.

A sérülést követő kórházi kezelés 2001. március 8-ig tartott. Ezt követően 2001. május 24-én, augusztus 21-én, november 20-án, majd 2002. május 23-án, és utolsó alkalommal 2002. szeptember 11-én történt kontrollvizsgálat.

A 2002. szeptember 11-én végzett utolsó kontrollvizsgálat lelete szerint a csípőfunkció ebben az időpontban teljes volt, a fémek eltávolítását nem tartották indokoltnak, és a kezelést befejezettnek nyilvánították.

A munkaügyi bíróság kérdésére a felülvizsgálati vélemény azt a választ adta, hogy sérült munkavállaló 2001. február 23-án elszenvedett sérülésével okozati összefüggésben 2002. szeptember 11-ig volt indokolt a táppénzen tartás.

Az OEP OOSZI első fokú orvosi bizottsága által a baleseti táppénzes állományból kiírás időpontjául megjelölt 2003. február 22. nem felel meg az orvos-szakmai irányelveknek.

A munkaügyi bíróság a felülvizsgálati véleményt elfogadta, erre tekintettel az alperesi fizetési meghagyást hatályon kívül helyezte; figyelemmel arra, hogy az összegezés oly módon kell az alperesnek meghatároznia, ahogy azt a felülvizsgálati vélemény tartalmazza, vagyis a sérült táppénzen tartása 2002. szeptember 11-ig volt indokolt.

Erre tekintettel kötelezte a munkaügyi bíróság az alperest új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezését, és a munkaügyi bíróság új eljárásra utasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 339. § /1/ bekezdésében és 341. § e/ pontjában foglaltakat.

Ezen jogszabályi előírásokra, és legfelsőbb bírósági eseti döntésre utalással kifejtette, hogy a munkaügyi bíróság csak és kizárólag az összecszerűség tisztázása céljából helyezte hatályon kívül a felülvizsgált fizetési meghagyást, ezért a megjelölt jogszabályi rendelkezésekbe ütköző módon hozta meg ítéletét.

A Legfelsőbb Bíróság korábbi eseti döntése (BH 1978. 404.)

azt rögzítette ugyanis, hogy csupán az összecszerűség tisztázása céljából a bíróság a társadalombiztosítási szerv határozatát nem helyezheti hatályon kívül, és nem kötelezheti e szervet új eljárásra.

A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmet és felülvizsgálati ellenkérelmet is előterjesztett.

Csatlakozó kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését kérte, a keresetében foglaltakat fenntartotta. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 213. § /1/ bekezdésében és az Ebtv. 67. § /1/ bekezdésében foglaltakat.

Kifejtette, hogy elsődleges kereseti kérelme az volt, hogy a bíróság teljes egészében helyezze hatályon kívül az alperes határozatát, mert a felperest a baleset bekövetkezésében mulasztás nem terheli. Álláspontja szerint a munkaügyi bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél kirívóan logikátlan, okszerűtlen és iratellenes módon állapította meg a tényállást, amikor a meghallgatott tanúk vallomásaival szemben a sérült ellentmondásokat tartalmazó vallomását fogadta el a tényállás megállapításának alapjául, ezért az ítélet a Pp. 260. § /1/ bekezdésébe is ütközik. Arra hivatkozott, hogy a munkaügyi bíróság a Munka Törvénykönyve szerinti felelősséget összekeverte az Ebtv. szerinti felelősséggel. Tény, hogy a Munka Törvénykönyve szerint a munkáltató felelőssége a munkavállalóval szemben objektív (MT 174. § /1/ bekezdése),

az Ebtv. azonban ilyen objektív felelősséget nem állapít meg; így a munkaügyi bíróság ítélete a helytelen jogszabály-értelmezés és alkalmazás miatt szintén jogszabálysértő.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében előadta, hogy a Pp. 339. § /2/ bekezdése és 340. § e/ pontja értelmében a bíróság a közigazgatási határozatot, illetve társadalombiztosítási határozatot megváltoztathatja.

Álláspontja szerint ennek a feltételes módnak az indoka az, hogy a jogalkotó meg kívánta akadályozni, hogy olyan határozat születhessen, amely ellen fő szabály szerint már nincs helye rendes jogorvoslatnak. Ezen túlmenően, ha a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű, vagy teljes megismétlése, kiegészítése szükséges, ugyancsak élhet a bíróság a lehetőséggel, hogy az ügyet visszautalja az alpereshez. Az alperes által hivatkozott jogeset álláspontja szerint jelen ügyre nem alkalmazható; itt nem csupán azösszegezés vár tisztázásra, hiszen a felperes az alperes által benyújtott kimutatásban szereplő egyéb egészségügyi ellátási tételeknek a balesettel összefüggésben való felmerülését is vitatta.

A felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint alaptalanul vitatta az alperes felülvizsgálati kérelmében, hogy a munkaügyi bíróság a Pp. 339. § /1/, /2/ bekezdésének és 341. § /1/ bekezdésének sérelmével járt el az ítélet meghozatalakor. Ezen jogszabályi rendelkezések ugyanis a közigazgatási perben felülvizsgált közigazgatási, társadalombiztosítási határozat - a perbeli esetben fizetési meghagyás - megváltoztatásának lehetőségét biztosítják a bíróság számára. Nincs azonban jogszabályi akadálya annak, és nem tekinthető jogszabályellenesnek, hogy ha a bíróság a perben megállapított tényállás és a jogszabály mibenlétének feltárása alapján nem a megváltoztatás lehetőségével él, hanem a felülvizsgált határozatot hatályon kívül helyezi, és az alperesi szervet kötelezi új eljárásra.

A Pp-nek a közigazgatási perekre vonatkozó különleges rendelkezései fő szabályként a felülvizsgálatot végző bíróság számára jogszabálysértés megállapítása esetén a kasszációs (hatályon kívül helyezési) jogkört biztosítják.

A határozat megváltoztatásának lehetősége a Pp. 339. § /2/ bekezdésében taxatív felsorolt esetekben, illetve a q/ pont alapján - ha azt törvény megengedi - biztosított a bíróság számára.

Kétségtelen, hogy társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata iránti perekben a bíróság a Pp. 340. § e/ pontja szerint a társadalombiztosítási határozatot megváltoztathatja.

Jogszabálysértés megállapítása esetén azonban nem kötelező, hogy éljen is ezen megváltoztatási lehetőséggel; a további eljárás szükségességének függvényében, a jogszabálysértés mibenlétére figyelemmel a főszabályi rendelkezést, azaz a hatályon kívül helyezést és új eljárásra kötelezést is alkalmazhatja.

Azon körülmény, hogy a Legfelsőbb Bíróság egy korábbi eseti döntésében nem látta célszerűnek azösszegezés tisztázása

céljából az új eljárásra kötelezést, nem jelenti azt, hogy a perbeli - a hivatkozott korábbi eseti döntéstől eltérő - tényállás mellett, ne kerülhetne megalapozottan sor az új eljárásra való kötelezésre.

Erre való tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet alaptalannak értékelte.

A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme kapcsán hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy a munkaügyi bíróság megfelelő alapossággal feltárta az ügyben irányadó tényállást, és abból - az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával - helytálló jogi következtetést vont le.

Nem sértette meg a Pp. 213. § /1/ bekezdésében foglaltakat, hiszen a fizetési meghagyás teljes körű felülvizsgálatát elvégezte. Ennek során a perben rendelkezésre állt bizonyítékok értékelésével és mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy a felperesi munkáltató felelős a perbeli baleset bekövetkeztéért, és ezért az Ebtv. 67. § /1/ bekezdésének megfelelően az egészségbiztosítási ellátások tekintetében megtérítési kötelezettség terheli.

Megjegyzi a Legfelsőbb Bíróság, hogy a felperes nyilvánvalóan tévesen hivatkozott felülvizsgálati kérelmében a Pp. 260. §-ának sérelmére, ezen jogszabályi rendelkezés a perújítás eseteit szabályozza.

Minden valószínűség szerint a Pp. 206. §-ának megsértését kívánta a felperes a felülvizsgálati kérelemben állítani.

E körben kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy ha a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélettel megállapított tényállást, vagyis azt sérelmezi, hogy a bíróság a tényállást a Pp. 206. §-ának megsértésével állapította meg, a jogerős ítélet érintésének csak akkor van helye, ha a tényállás iratellenes, illetőleg, a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte; ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz. Nem állapítható meg azonban jogszabálysértés akkor, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja.

A Pp. 206. §-a szerinti szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás - ha az nem iratellenes vagy logikátlan - felülvizsgálata nem lehet eredményes; a felülvizsgálati eljárásban ugyanis felülmérlegelésnek nincs helye.

Nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés.

Kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy a munkaügyi bíróságnak a

bizonyítási eljárást az Ebtv. 67. § /1/ bekezdésében írt feltételek fennállása körében kellett lefolytatnia.

A Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának 25. számú állásfoglalása értelmében a társadalombiztosítási szerv a munkáltatóval szemben nem léphet fel megtérítési igénnyel, ha a balesetelhárító, vagy egészségvédő óvórendszabályt, vagy óvóintézkedést kizárólag maga a balesetet szenvedett munkavállaló mulasztotta el.

Az állásfoglalás kimondja, hogy az óvórendszabály elmulasztása objektív jellegű; megvalósul, ha a munkáltató vagy megbízottja a balesetelhárító, vagy egészségvédő óvórendszabályt nem tartotta meg, vagy az óvóintézkedést elmulasztotta. Ha ennek folytán - ezzel okozati összefüggésben - baleset történt, nincs jelentősége a munkáltató megtérítési kötelezettsége szempontjából annak, hogy esetlegesen maga a sérült is közrehatott a baleset bekövetkeztében.

Mindennek megfelelően a Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a munkaügyi bíróság a baleset körülményeinek tisztázása, az azért való felelősség megállapítása tekintetében részletes és kimerítő bizonyítási eljárást folytatott le, teljes körűen és helytállóan értékelte és mérlegelte a perben rendelkezésre állt bizonyítékokat, tanúvallomásokat. Az abból levont következtetése a felperesi munkáltatónak a baleset bekövetkeztéért való felelősségével kapcsolatosan megalapozott és jogszerű, az Mvt. jogerős ítéletben felhívott előírásainak megsértése miatt. Tekintettel tehát arra a körülményre, hogy a munkaügyi bíróság jogszerűen állapította meg az Ebtv. 67. § /1/ bekezdése szerinti felperesi munkáltatói megtérítési kötelezettséget, a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme alaptalan volt.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem alaptalan voltára tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a perköltség tekintetében úgy rendelkezett, hogy a peres felek a felülvizsgálati eljárás során felmerült költségeiket a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 80. § /1/ bekezdése szerint maguk viselik.

Az eljárás az Ebtv. 75/A. §-a szerint illetékmentes.

Budapest, 2007. október 3.

**Dr. Buzinkay Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó
bíró, Dr. Darák Péter sk. bíró**

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő